

"...

1- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ :

İptal isteminin 17/6/1986 günlü dava dilekçesinde açıklanan gerekçesi aynen şöyledir :

"...GENEL AÇIKLAMA : Bilindiği üzere yabancıların ülkemizde mülk edinmelerine ilişkin hukuksal rejimde değişiklik yapan 21/6/1984 tarih ve 3029 sayılı Yasa, Bakanlar Kurulunun uygun göreceği yabancı ülke halkına mütekabiliyet şartı aranmaksızın Türkiye'de mülk edinme hakkı getirmiştir.

Ayrıca, köylerde yabancıların mülk edinmeleri yasaklanmışken, yabancıların köylerde de mütekabiliyet şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulunun uygun göreceği bölge ve illerde arazi ve emlak alabilmeleri esasını getirmiştir.

3029 sayılı Yasa, Anayasa Mahkemesi kararı ile (E: 1984/14, K: 1985/7) Anayasaya aykırılığı saptanarak iptal edilmiştir.

Bu defa Hükümet yeniden bir tasarı hazırlayarak Meclise sevk etmiş ve bu tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilerek 3278 sayılı Yasa olarak yasalaşp, yürürlüğe girmiştir.

3278 sayılı Yasa, iptal edilen 3029 sayılı Yasadaki iptale neden olan hükümleri aynen içermektedir. Hatta bu yönde daha kapsamlı hükümleri içermektedir. Şöyle ki, mütekabiliyet şartı aranmaksızın mülk satışını öngören 3029 sayılı Yasada, Bakanlar Kurulunun saptayacağı belli bölgelerdeki mülkler için satış söz konusu iken 3278 sayılı Yasada bu da kaldırılarak yabancılar ülkenin tümünde mütekabiliyet şartı aranmaksızın mülk edinme olanağı sağlanmıştır.

Özet olarak ifade edecek olursak, 3029 sayılı Yasa ile varılmak istenen hedefe bu defa 3278 sayılı Yasa ile daha kapsamlı bir biçimde ulaşılmıştır.

Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptal edilen 3029 sayılı Yasadaki hükümler ile son çıkarılan 3278 sayılı Yasa arasında esas itibariyle hiçbir fark yoktur.

3029 sayılı Yasa;

- Mütekabiliyet şartı aranmaksızın yabancılar mülk satışı esasını getiriyordu.
- Mütekabiliyet şartı aranmaksızın mülk edinme hakkı tanınacak ülkelerin saptanması yetkisini, Bakanlar Kuruluna bırakıyordu.
- Yasanın uygulama esaslarının saptanması yetkisini Bakanlar Kuruluna bırakıyordu.
- Toplu Konut Fonuna alınacak fon nispetinin % 25'i geçmemek üzere saptanması yetkisini Bakanlar Kuruluna bırakıyordu.

İşte 3029 sayılı Yasa, sıra ile belirttiğimiz bu hükümleri nedeniyle Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmişti.

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

Şimdi Yeni Çıkarılan 3278 Sayılı Yasada;

- Mütakabiliyet şartı aranmaksızın yabancılara (yabancı ülkeye ve halkına) mülk satışı esasını getirmiştir.

- Mütakabiliyet şartı aranmaksızın mülk edinme hakkı tanınacak ülkelerin ve uyruklularının saptanması yetkisi Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

- Bu hususlarla ilgili usul ve esasların saptanması Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

- Toplu Konut Fonuna alınacak fon nispetinin % 25'i geçmemek üzere saptanması yetkisi Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

Bu konuda sonuç olarak diyebiliriz ki, Anayasaya aykırılığı saptanmış olan hükümler yeniden yasalaştırılarak yürürlüğe konmuştur. Şu anda yürürlüğe konmuş olan bu yasa, Anayasaya aykırılığı saptanmış bir yasadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa Mahkemesi Kararı ile Anayasaya aykırılığı saptanan hükümleri yeniden yasa haline dönüştürmüştür. Bu haliyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Mahkemesi kararını tanımamış, Anayasa Mahkemesi kararını zımnen de olsa ortadan kaldırmıştır. Anayasa Mahkemesinin, Meclisi böyle bir yasayı çıkarmaya yetkili görmediği konuda TBMM kendisini yetkili addetmiştir.

Böylece gerek yürütme ve gerekse yasama kendisini yargı kararı ile bağlı saymamışlardır.

Bu konuda doktrinde yer almış düşünceleri hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Prof. Faruk Erem, Ceza Usulü Hukuku, kitabında (Hukuk Fakültesi yayınları 1973, Sayfa : 329) şöyle demektedir; "Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen iptal edilen hükmün aynı veya benzerini değişik deyimlerle aynı hükmü kanunlaştırma hareketi, Anayasaya aykırılıktan Anayasayı ihlal kavramına değin giden kuvvetli bir karinedir. Fakat Anayasaya aykırılıkta ısrarın herhalde bir anlamı ve yorumu olabilecektir. Kaldığı, yürütme organının Anayasa Mahkemesi kararına uymak zorunluluğunda olmadığı (Anayasa Mahkemesi kararının bağlayıcı olmadığı) zannı hukuki bir görüş sayılmaz. Emrin bağlayıcılığı ile bir hükmün bağlayıcılığı aynı şey değildir. Bir tarafa yapıcı, diğer tarafa bozucu yetki tanıyan ve bunun ne zaman biteceğini göstermeyen bir hukuk sistemi mantiken mevcut olamaz. Bir tarafa yapılanı bozmak yetkisi tanınmış olunca diğer tarafın uyma zorunluluğu böyle bir sistemin tabii sonucudur. Tevali eden bozma ve aynı şeyi yapma karşılıklı her iki organı yıpratacaktır. Böyle bir sonuç aynı Anayasa sistemi içinde haklı görülemez.

Prof. Dr. Tahsin Bekir Balta da (İdare Hukuku kitabında s. 164) aynı doğrultuda düşünce belirterek, yasama organının "Anayasa Mahkemesince iptal olunan bir kanunun yasama kuvvetinin ne aynını ve ne de benzerini kısmî de olsa çıkaramayacağını, aksi halde Anayasa Mahkemesi Kararının bağlayıcılığı kuralına aykırı düşeceğini ve sırf bu sebepten iptali gerekeceğini" ileri sürmekte ve "iptal edilen hükmü yeniden yürürlüğe koymak gibi bir olay çok ciddi bir konu olduğu ve Anayasaya aykırılık kavramı bu sınırdan bitmiş sayılacağı ve bundan sonra sadece Anayasayı ihlâl fiilinin kanunî unsurlarının olayda mevcut olup olmadığının münakaşası kalır" şeklinde görüş açıklamıştır.

ANAYASAYA AYKIRI OLAN VE İPTALİ İSTENEN HÜKÜMLER İLE BU HÜKÜMLERİN İPTAL GEREKÇELERİ :

1. Anayasanın Başlangıç Bölümüne Aykırılık :

a) Anayasanın Başlangıç bölümünde "Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyecek, belli Devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu" hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda da arzedildiği üzere, Anayasa Mahkemesi kararı ile Anayasaya aykırılığı saptanan hükümleri Türkiye Büyük Millet Meclisi yeniden yasalaştırmıştır. Böyle bir işlem yasamanın yargıdan üstün olması halinde mümkündür.

Böyle bir üstünlük sözkonusu olmadığına göre; Türkiye Büyük Millet Meclisinin böyle bir yasa yapmağa yetkisi de yoktur.

Bu açıdan, bu yasama işlemi, Anayasanın Başlangıç bölümünün yukarıda metnini arz ettiğimiz 6 ncı paragrafındaki hükme aykırıdır.

b) Yine Anayasanın Başlangıç Bölümünde;

"Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili bulunan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı" hüküm altına alınmıştır.

Anayasamız millet iradesinin yasama, yargı ve yürütme organlarınca kullanılacağını öngörmüştür. Millet iradesinin üstünlüğü ancak bu yolla sağlanmaktadır. Ayrıca hürriyetçi demokrasi ancak kuvvetler ayrılığının uygulanması ile gerçekleştirilebilmektedir. Bu hürriyetçi demokrasinin icaplarındandır.

Anayasaya aykırılığı yargı kararı ile saptanan hükümlerin yeniden yasalaştırılması, kuvvetler ayrılığına ters düştüğünden Anayasanın başlangıç bölümünün anılan paragraflarındaki ilkelere aykırıdır.

2. Anayasanın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine aykırılık;

Hukuk Devleti, Devletin her organının hukuka uygun davrandığı, bu uygunluğun yargı organı tarafından denetlendiği durumlarda söz konusu olabilir. Hukuk devleti olmanın belirgin özelliği hukuka bağlı olmaktır. Oysa bu yasa ile hukuka bağlılık gözardı edilmiştir.

3. Anayasanın 8 inci Maddesine Aykırılık;

Anayasaya aykırı olduğu mahkemece saptanmış bulunan hükümlerle düzenlenmiş olan bu yasanın 4 üncü maddesi, "bu Kanun hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütülmesini" öngörmektedir.

Anayasamızın 8 inci maddesi ise;

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

"Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir" demektir.

Yukarıda arz edildiği gibi bu yasa hükümleri Anayasaya aykırı olduğundan Anayasaya ve kanunlara uygun olarak yürütülmesi sözkonusu olmayacaktır. Böyle bir yürütmenin Anayasaya aykırılığı belli olduğuna göre; bu Yasanın bu hükmü Anayasanın 8 inci maddesine aykırıdır, bu nedenle bu Yasanın (3278 sayılı Yasa) 4 üncü maddesinin iptali gerekir.

4. Anayasanın 9 uncu Maddesine Aykırılık;

Anayasaya aykırılığı mahkemece saptanmış bulunan hükümleri yasalastırmak, yargı kararını ortadan kaldırmak sonucunu doğurur. Bu ise, "yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" diyen Anayasanın 9 uncu maddesine de aykırıdır.

Zira; bir yargı kararını ancak ve ancak yine yargı ortadan kaldırabilir.

5. Anayasanın 11 inci Maddesine Aykırılık; Anayasamızın 11 inci maddesi;

"Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" demektir.

Çıkarılan yasa, Anayasaya aykırı olup, böyle bir yasayı çıkarmakla ve yürütmesini Bakanlar Kuruluna vermekle bu organlar kendilerini Anayasa hükümleri ile bağlı saymamıştır.

Bu nedenle bu yasalastırma ve yasa tümüyle Anayasamızın 11 inci maddesine de aykırı bulunmaktadır.

6. Anayasanın 138 inci Maddesine Aykırılık; Anayasamızın 138 inci maddesinin son fıkrası;

"Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" demektir. Yapılan yasama işlemi mahkeme kararını değiştirir nitelikte olduğundan, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarını değiştiremeyeceğine ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceğine dair anayasal hükme aykırı bulunmaktadır.

7. Anayasanın 152 nci Maddesine Aykırılık;

Anayasanın 152 nci maddesinin son fıkrası; "Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz" demektir.

Anayasamız, bu hükmü ile Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verilen red kararının belirli bir süre dokunulmaz olduğunu kabul etmiştir.

Bu hüküm yorumlandığında şu sonuç çıkar: Eğer mahkeme esasa girerek kabul kararı verseydi, hiçbir zaman Anayasa Mahkemesine yeniden başvurulamayacaktı. Çünkü aykırılık

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

saptanarak yasa hükmü yok sayılmıştır. Aykırılık yeniden yasalaşamayacağı için böyle bir süre koymaya da gerek olmayacaktır. Bu hükümden çıkan sonuç budur.

Bu nedenle bu yasa ve yasama hükmü Anayasamızın 152 nci maddesi son fıkrasına da tümüyle aykırı bulunmaktadır.

Bu nedenle, 3278 sayılı Yasanın tümüyle iptali gerekir. 8. Anayasanın 153 üncü Maddesine Aykırılık;

Anayasamızın 153 üncü maddesi son fıkrası : "Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazete'de hemen yayınlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar" demektedir. İptal edilen hükümleri yeniden yasalaştırmak, Meclisin kendisini verilmiş iptal kararı ile bağlı saymaması demektir.

Bütün bu nedenlerle bu Yasanın tümünün iptali gerekir.

YASA MADDELERİNİN ANAYASAYA AYKIRILIĞI :

3278 sayılı Yasa yukarıda da arz ettiğimiz gibi daha önce iptal edilen 3029 sayılı Yasada mevcut olan ve Anayasaya aykırı bulunan hükümleri içerdiğinden, 3278 sayılı Yasanın 1 ve 2 nci maddeleri de aynı gerekçelerle ve aynı Anayasa maddelerine aykırı bulunmaktadır. Bu nedenle 3029 sayılı Yasanın iptali istemiyle ilgili dava dilekçemiz-deki hususları hemen hemen aynen bu dilekçeye de aktaracağız.

Ayrıca, bu dilekçede sunacağımız gerekçelere ek olarak, Anayasa Mahkemesinin 13/6/1985 gün ve Esas: 1984/14, Karar: 1985/7 sayılı kararının ilgili bölümlerinde iptal gerekçesi olarak gösterilen hususları da iptal istemimize ek gerekçeler olarak sunuyoruz. Bu karar metninde belirtilen gerekçelerin Yüce Mahkemece aynen dikkate alınmasını arz ve talep ediyoruz. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin anılan karar metnini ek bir metin olarak ilişikte sunuyoruz.

BAŞLANGIÇ BÖLÜMÜNE AYKIRILIK :

a) 3278 sayılı Yasanın 1 ve 2 nci maddeleri mütekabiliyet şartı aranmaksızın, yabancı ülkelere ve bu ülke fertlerine mülk satışı esasını getirmiştir.

1 inci maddede mütekabiliyet şartı aranmaksızın mülk edinecek ülkelerin saptanması Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Böylece 1 inci maddede mütekabiliyet şartı aranması ortadan kaldırılmaktadır. Yasanın ikinci maddesindeki kısıtlamadan istisna edilecek ülkelerin belirlenmesini Bakanlar Kuruluna bırakarak bu madde ile de mütekabiliyet şartı aranmaksızın yabancılara mülk satışı yapılacağı esası getirilmiştir.

Böylece her iki maddeye göre, mülk edinecek ülkeler için mütekabiliyet şartı aranmayacaktır.

Anayasamızın başlangıcı bölümünde; "hiçbir düşünce ve mülahazanın Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının Devleti ve Milletiyle bölünmezliği esasının. karşısında korunma göremeyeceği" hükme bağlanmıştır.

Ülke ve millet arasında bağlantı vardır. Ülke bu milletin fertlerine aittir.

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

"Ülke Devletin aslî ve maddî unsurlarından biridir. Ülke olmadan Devlet olmaz. Ülke Devlet otoritesinin geçerli olacağı alanı belli eder.

Devlet sahip olduğu kısmen unsur niteliğini taşıyan üstün kudretine dayanmak suretiyle ülkede yerleşik olan ve devletin diğer aslî -maddî unsurunu oluşturan insan topluluğunun güvenliğini ve yararını kollamak ve gözetmek durumundadır. Bu aslî görevi nedeniyle ki, ülke üzerinde egemenliğe dayalı üstün bir hakka sahiptir. Toprak ile alakalı konuda insan haklarına saygılı, ölçülü, adil bir sıralama, Devlet için bir nefsi müdafaa tedbiri niteliğindedir. Böyle bir tedbirden vazgeçebilmek çoğu kez olası değildir"

"Ülkede yabancıların arazi ve emlak edinmesi salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemez. Toprak, Devletin vazgeçilmesi olanaksız temel unsuru, egemenlik ve bağımsızlığın simgesidir"

Burada dikkati çeken önemli bir husus; her iki maddede de : "Hangi ülkelerin ve/veya hangi ülkeler uyruğundaki gerçek kişilerin" ibaresi yer almaktadır. Bundan şu anlaşılmaktadır: Hangi ülke ibaresinden hangi devlet anlamı çıkmaktadır. Buradan anlaşılıyor ki, Türkiye'den mütekabiliyet şartı aranmaksızın mülk alacak olan yabancı devlet ve bu devletin tebaasındaki hakiki şahıslardır.

Bu düzenleme 3029 sayılı Yasadaki düzenlemeden de sakıncalı bir düzenlemedir. Yabancı devlet tüzel kişiliği mülk satın alırsa, o mülk üzerinde yabancı devletin egemenlik hakkı ne olacaktır'

Türk Devleti ile, mülk satın alan devletin egemenlik hakları nasıl telif edilecektir'

Gerek mülk alacak Devlet ve gerekse tebaasındaki hakiki şahıslar belli bölgelerde toprak olarak o bölgelerde çoğunluk sağlayıp etkinlik kazanabileceklerdir. Bu yöndeki bir gelişme satılan, yabancılar tarafından mülk edinilen ülke toprağı ülkeden kopma durumuna gelebilecek veya alıcı devletin egemenliğine terk edilme noktasına varabilecektir.

Tarihte böyle olaylar yaşanmıştır. Arap topraklarında Yahudiler bu yolla etkinlik sağlamış ve bunun sonucu olarak da orada İsrail Devleti kurmayı başarmışlardır.

Bu nedenle ülke topraklarının karşılık koşulu olmadan satışına cevaz veren bu iki madde de Anayasamızın Devleti ve ülkesiyle bir bütün olduğunu saptayan bu başlangıç hükmüne aykırı bulunmaktadır.

b) 3278 sayılı Yasanın 1 ve 2 nci maddesi Anayasamızın Başlangıç bölümündeki "Dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak." diyen hükmüne de aykırı bulunmaktadır.

Mütekabiliyet dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olmanın bir gereğidir. Mütekabiliyetin olmadığı yerde eşitlikten söz edilmesi olanaksızdır.

Bu nedenle, mütekabiliyet esasının taşınmaz mütekabiliyeti kaldıran Yasanın 1 ve 2 nci maddesi, başlangıç bölümünün dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olduğumuzu saptayan ibaresine aykırı bulunmaktadır.

ANAYASANIN 3 ÜNCÜ MADDESİNE AYKIRILIK :

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

a) Anayasamızın 3 üncü maddesinin birinci bölümünde : "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür" demektir.

3278 sayılı Yasanın 1 ve 2 nci maddesi yukarıda sayfa 9/a'daki gerekçeler ve 3029 sayılı Yasanın iptal kararındaki gerekçelerle Anayasamızın 3 üncü maddesinin bu hükmüne de aykırı bulunmaktadır.

b) Yine Anayasamızın 3 üncü maddesi İstiklâl Marşını millî marş olarak kabul etmiştir. Millî marş bu şekliyle Anayasamızın metnine ithal edilmiştir.

Millî marşımızın bir kıt'asında : "Verme dünyaları alsan da bu cennet vatanı" denmektedir.

Ülkeye satılan toprak karşılığında sadece dolar getirmesini amaçlayan bu Yasanın her iki maddesi de (1 ve 2 nci maddeler) ayrıca bu açıdan da Anayasamızın 3 üncü maddesine aykırı bulunmaktadır.

İptali gerekir.

ANAYASANIN 7 NCİ MADDESİNE AYKIRILIK :

Anayasamızın 7 nci maddesi : "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez" demektir.

Yukarıda Genel Açıklama bölümünde Yasanın bu iki maddesinin (1 ve 2) Bakanlar Kuruluna bazı yetkiler verdiğini ve yetkilerin nelerden ibaret olduğunu arzetmiştik.

Anayasamızın 91 inci maddesi ile tanzim edilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi, 115 inci maddesi ile tanzim edilen tüzük çıkarma yetkisi, 124 üncü maddesindeki yönetmelik yapma yetkisi Anayasamızda tanzim edilen istisnai ve özel müesseselerdir. 3278 sayılı Yasanın 1 ve 2 nci maddelerinde Bakanlar Kuruluna verilen bu yetkiler kanun kuvvetinde kararname çıkarma yetkisi, tüzük yapma, yönetmelik yapma yetkisi değildir.

Bu yetkiler 3029 sayılı Yasayı iptal eden karar metninde de ayrıntılarıyla belirtildiği ve saptandığı gibi yasama yetkisinden başka bir yetki değildir.

Bu ise yasama yetkisinin devridir. Bu nedenle her iki madde de (1 ve 2 nci maddeler) bu açıdan Anayasamızın 7 nci maddesine aykırı bulunmaktadır. İptal edilmesi gerekir.

ANAYASANIN 35 İNCİ MADDESİNE AYKIRILIK :

Anayasamızın 35 inci maddesi : "Herkes, mülkiyet ve miras hakkına sahiptir. Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz." demektir. Madde ülke halkının miras hakkına sahip olması hakkı ancak kamu yararı amacıyla sınırlanabilir demektir.

Yabancılar mülk satışı ülke halkının mülk edinme hakkını sınırlayan bir işlemdir. Yabancılar mütekelilik şartı ile ülkemizden mülk edinme hakkını elde etselerdi, ülke halkının bu hakkının sınırlanmasından bahsetmek pek uygun olmazdı. Çünkü ülkedeki bu kısıtlamaya karşılık olarak mülk edinen ülkeden toprak edinme hakkı doğacaktı.

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

Karşılık almadan, yalnızca ülkemiz toprağının yabancıya satılması ülke halkının mülk edinmesi hakkının sınırlanması sonucunu doğurmaktadır.

Böyle bir sınırlamada kamu yararı da yoktur.

Bedeli mukabilinde toprak satıp bedeli döviz olarak almayı gerçek anlamda kamu yararı olarak mütalaa etmenin mümkün olmadığı açıktır.

O halde bu Yasanın 1 ve 2 nci maddeleri Anayasanın 35 inci maddesine de aykırıdır.

İptal edilmeleri gerekir.

KARŞI OY YAZISINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİMİZ :

3029 sayılı Yasanın iptaline dair kararında bulunan ve 3 sayın üye tarafından düzenlenen karşı oy yazısı konumuzu yakından ilgilendirdiğinden, buradaki görüşlere kısaca değinmenin zorunlu olduğuna inanmaktayız. Gerçi "EK GEREKÇE" ile bu karşı oy yazısı çürütülmüş ise de kendi görüşlerimizi de sunmayı uygun bulmaktayız.

a) Başkan H. Semih ÖZMERT, Başkanvekili Orhan ONAR ve üye Mehmet ÇINARLI tarafından hazırlanan 24 Ağustos 1985 gün ve 18852 sayılı Resmî Gazete'nin 40, 41, ve 42. sahifelerinde yer alan "KARŞI OY YAZISININ" 1 numaralı bölümünün 1 ve 2 nci paragraflarında : "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, temel hak ve hürriyetlerden yalnızca Türk vatandaşları tarafından kullanılabilir olacakları açıkça göstermiş; bunların dışında kalan hak ve hürriyetlerden yabancıların da vatandaşlar gibi faydalandırılmalarını esas kabul etmiştir.

Meselâ, Anayasanın 68 inci maddesinde "vatandaşlar, siyasî parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden çıkma hakkına sahiptir" denilerek sözü edilen hakların yalnızca Türk vatandaşlarınca kullanılabilir olduğu açıklanmış bulunduğu halde, 35 inci maddesinde, herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğu belirtilerek, bu konuda vatandaşlarla yabancılar arasında bir ayırım yapılmamıştır" denmektedir.

Böyle bir yorum tarzı ile giderek ülkenin tüm varlığına, Devletin aslı unsurlarına yabancıların ortak edilmeleri ve onun üzerinde hak sahibi olmalarına olanak verecek sonuçlara varılabilir. O zaman Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak bağımsız bir Devlet olmanın nedeni, gerekçesi ortadan kalkabilir.

Bir defa yabancı sırf yabancı olması nedeniyle vatandaştan farklı bir statüye sahiptir. "Anayasa yabancılar için şu kısıtlamayı getirmiştir. O halde onun dışında herşey onlar için yasa ile mubah kılınabilir" yorumu, gerçekçi bir yorum olamaz.

Kaldı ki, Anayasanın hangi ilkelerine aykırılık olduğu dilekçe metninde açık olarak belirtilmekte ve aykırılık nedenleri açıklanmaktadır. Aykırılık açıkça zikredildiğine göre yalnızca bir karşıt anlam mantığına saklanarak Anayasaya uygunluk iddiasında bulunmanın mümkün olmadığını düşünmekteyiz.

3278 sayılı Yasa yalnız yabancı hukukî şahıslara da mülk edinme esasını getirmiyor, yabancı ülkeye, yabancı Devlete de mülk edinme hakkı getiriyor. Bunun doğurabileceği sakıncaları kestirmek zor olmasa gerek.

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

b) Karşı oy yazısının 2 numaralı bölümünde : "Anayasanın 176 ncı maddesindeki açıklık karşısında, Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten başlangıç kısmının, Anayasa metnine dahil bulunduğunu kabul etmek gerekirse de burada amaçlanan sözü edilen ve ilkelerin bağımsız birer hüküm gibi uygulanmaları değil, Anayasa maddelerinde yer alan hükümlerin yorumlanmasında bu görüş ve ilkelerin gözönünde tutulmasıdır. Nitekim, sözü edilen başlangıç kısmında "Bu Anayasa" diye başlayıp görüş ve ilkeleri sıralayan cümlelerin "Fikir, inanç ve kararlarıyla anlatılmak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere . emanet ve tevdi olunur" sözleriyle bitmesi de bu görüşümüzü doğrulamaktadır" denmektedir.

Anayasanın 176 ncı maddesi "Başlangıç kısmı Anayasanın metnine dahildir" denmektedir. Bu durumda birer hüküm gibi uygulanmayacağını ifade etmenin haklı bir gerekçesini göremiyoruz. Madem ki Anayasa metnidir, o halde yalnızca diğer maddelerin uygulanmasında dikkate alınmaz. Bunun dışında uygulanmaz demek Anayasanın Başlangıç Kısmının uygulanması dikkate alınmayacağı sonucuna ve böylece başlangıç ilkelerini hemen hemen yok saymaya kadar götürür.

Anayasanın 176 ncı maddesi karşısında böyle bir yorumun geçerliliği olamaz. 176 ncı madde böyle zorlama bir yoruma imkân vermemektedir.

c) Yine karşıoy yazısının 2 numaralı bölümünde : "Anayasanın Başlangıç kısmında Türkiye Cumhuriyetinin Dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip değerli bir üyesi" olduğundan bahsedilmiş bulunmasından, Devletimizin yabancılar hukukuyla ilgili bir hükmü koyar veya kaldırırken mutlaka ve her zaman mütekabiliyet şartını araması gerektiği sonucu çıkarılamaz.

Bir devletin, elde ettiği veya edeceği bazı haklar ve çıkarları gözönünde tutarsak, belli konumlarda mütekabiliyet şartından kendi arzu ve iradesiyle vazgeçmiş bulunması, o devletin "dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olmak özelliğini ortadan kaldırmaz" denmektedir.

Bu bölümdeki "her zaman mütekabiliyet şartını araması gerektiği sonucu çıkarılamaz" ibaresini anlamak mümkün değildir. Bazen mütekabiliyet şartı aranır, bazen aranmaz gibi bir anlam çıkmaktadır. Böyle bir yorum ve iddianın hukukta ciddiye alınacağını kabullenemiyoruz.

Ayrıca Devletin kendi arzusu ile vazgeçemeyeceği bir çok haklar ve güvencelerin de olduğunu düşünüyoruz.

"Ülkede yabancıların arazi ve emlak edinmesi salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemez. Toprak, Devletin vazgeçilmesi olanaksız temel unsuru, egemenlik ve bağımsızlığın simgesidir"

Devletin böyle bir durumdan vazgeçmesi, kendi varlığı ile çelişkiye düşmesi demektir. O nedenle böyle bir görüşle mütekabiliyet şartı açısından toprak satışına cevaz vermenin olasılığına inanmamaktayız.

SONUÇ VE İSTEM :

a) 6 Mayıs 1986 gün ve 19099 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 22/4/1986 kabul tarihli ve 3278 sayılı, "2644 sayılı Tapu Kanununun 35 inci Maddesi ile 442

Esas Sayısı: 1986/18
Karar Sayısı : 1986/24

Sayılı Köy Kanununun 87 nci Maddesine İkışer Fıkra Eklenmesine Dair Kanun"un 1., 2., 3. ve 4 üncü maddeleri, arzedilen ve re'sen tespit buyurularak Anayasamızın Başlangıç kısmı hükümlerine, Anayasamızın 2., 3., 7., 8., 9., 11., 35., 138., 152. ve 153 üncü maddelerine ve re'sen tespit olunacak diğere nedenlerle aykırı bulunduğundan iptaline karar verilmesini arz ve talep ederiz.

b) İptali istenen Yasanın, dava dilekçemizdeki "Anayasaya aykırı olan ve iptali istenen hükümler ile bu hükümlerin iptal gerekçeleri" bölümünün birinci kısmındaki iptal gerekçeleri 3278 sayılı Yasa çıkarılırken, Yasanın Anayasaya aykırılığının saptanmış olmasına karşın, bu aykırılık biline biline 3278 sayılı Yasa yasalaştırılmıştır. O halde bu Yasa çıkarılırken Anayasaya aykırılığı, Anayasa Mahkemesince saptanmış hükümleri içerdüğinden bu yasanın iptali nedenlerini kapsamaktadır. 3278 sayılı bu Yasanın Yüce Mahkemece bu birinci kısmındaki nedenlerle iptali halinde bu iptal kararının, 3029 sayılı Yasanın iptali kararının teyidinden ibaret olacağı nedeniyle verilecek bu iptal kararının 3029 sayılı Yasanın iptaline karar verildiği tarihten geçerli olmasına karar verilmesini arz ve talep ediyoruz.

Çünkü bu yolda verilecek iptal kararı yeni bir karar olmayıp eski karar nedeniyle verilecek bir karar durumundadır. Bu nedenle verilecek kararın ilk iptal kararı tarihinden itibaren geçerli olması, kararın makable şamil olduğu şeklinde yorumlanamaz.

Bu şekilde bir karar verilmesi bundan böyle hakkın suiistimalini de önleyecektir. Hükümet, Anayasaya aykırılığı saptanan hükümleri tasarı haline getirerek Meclise sunmakta ve Mecliste yasalaştıktan sonra Anayasaya aykırılığını bilerek uygulamaya başlamakla, Yüce Meclis ise Yasanın Anayasaya aykırı olduğunu bile bile görüşüp kabul etmekle haklarını suistîmal etmişlerdir. Hukuk, hakkın suistîmaline cevaz vermez.

Hakkın suistîmaline meydan vermemek, buna cevaz vermemek açısından da yukarıda arz ettiğimiz 1 inci bölümdeki nedenlerle Yasanın iptali halinde iptal kararının 3029 sayılı Yasanın iptal kararının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yani 24 Ağustos 1985 tarihinden itibaren geçerli sayılmasını arz ve talep ediyoruz""